

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

<p>Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és oszöntörtökön.</p> <p>ELŐFIZETÉSI ÁRAK:</p> <p>Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.</p> <p>Telefon Egy példány 10 fillér. Telefon</p>	<p>FÜSZERKESZTŐ</p> <p>Dr PÁL ERNŐ</p> <p>ÜGYVÉD.</p> <p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr HINLEDER FELS ÁKOS ÜGYVÉD</p> <p>SZÉPIROD. FÜMUNKATÁRS: FÜLEI SZÁNTÓ LAJOS ÜGYVÉD</p>	<p>SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:</p> <p>Kossuth Lajos utca 31. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.</p> <p>Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.</p> <p>M. kir. postatakaréképztári cheque-számla 10,489. szám.</p>
---	---	--

Elvitelenség.

Negyvennyolc órával ezelőtt még függetlenségi és 48-as képviselőjelöltet kerestek Dr Hinleder Fels Ernő 48-as képviselőjelölttel szemben Oklándra. Azt mondták, nem bánják, ha függetlenségi is, csak sok pénze legyen. Olyan baleket azonban, aki hajlandó lett volna bankókkal megtömött zsebbel kifosztási körútra indulni — itthon nem találtak.

Általános rémület vett erőt a kiérdemesült főkortések három személyes táborán. Mi lesz velük, ha „alkotmányos költség” valahonnan nem érkezik? A gyomor, torok és zseb — üresen marad...

Megindult a szímat mindenfelé; jelöltet kutattak. Pénzes, sok bankós jelöltet, aki két kézzel szórja lélekvásárlásra a pénzt. Nem tűrhették ezek a Kristóffybestiák, hogy becsületes uton, a polgárság osztatlan bizalmából nyerje meg a 48-as függetlenségi jelölt a mandátumot.

Végtelénül csodálkozunk Dr Heltai Ferencen. Sokkal okosabb politikusként hittük, hogyszem beugorják az utolsó percben ama néhány éhenkórász kortesnek, aki csak az ő zsebére utazik s akinek nem annyira az ő politikája, mint inkább az ő kosztja kell.

Hát minek képzeli az oklándi kerület polgárságát? Azt hiszi talán, hogy néhány bitang hazaáruló megvásárlásával mandátumhoz jut?

Oklándról azt a hihetetlen s mégis — sajnos — igaz tudósítást kaptuk, hogy Dr Heltai Ferenc volt és a multkori választáson is megbukott Haladópartí képviselő ismét kivetette a hálót az oklándi kerületben s minden eszközzel, amit pénzzel megvásárolni lehet, arra törekednek főkortesei: két pap és egy kiérdemesült irnok, hogy valamelyes talajt ássanak neki ugynevezett alkotmánypartí programmal.

A főkortések ezresektől duzzadozó zsebbel járnak-kelnek. Vesztegetnek, etetnek, itatnak szeltében hosszában. Két évi adóelengedést, a választási fuvardíjon kívül 10 korona lapidíjt, egyes községeknek bikavételet és minden kigondolható anyagi javakat ígérnek a választóknak.

Az önérzetes székelyek azonban ajtót mutatnak a Judás-pénzt kínáló kalmároknak. —

Egyet-egyed pedig iszonyuan elpáholnak -- méltó jutalom gyanánt a hazaárulásért.

Annyi bizonyos, hogy a Heltai uraság kellő időben kijózanodását elmulasztja és a főkortések szemérmetlen hajszája meg nem szűnik, a lehető legvéresebb választásra lesz kilátásunk Oklándon. Ezért pedig Heltai urat és korteseit terheli Isten és emberek előtt a teljes felelősség.

Ilyen körülmények között sem féltjük az igazi 48-as függetlenségi jelöltet: Dr Hinleder Fels Ernőt, aki teljes mértékben bírja a becsületes székely választópolgárság bizalmát és feltétlenül győzni fog Kossuth Lajos lobogójával, amint vármegyénk összes választókerületében is a 48-as képviselőjelöltek győzelme biztos.

Csupán elrettentő példa gyanánt tettük szóvá azt az arcátlanságot, melyről oklándi tudósítónk közvetlen értesülése nyomán, a leplet lerántani, időszerűnek tartottuk.

Az igazságos küzdelem zászlóját áldás, a magyar haza ellen dolgozó bandát pedig a jó érzésű székelység megvetése kíséri.

Éljen a független Magyarorszag! Pusztuljanak ellenségei!

A megyei egyesült ellenzék partgyűlése.

Udvarhelyvármegye egyesült ellenzékének tegnap délután igen népes partgyűlése volt Sándor István vendéglőjében. A gyűlést Ugron Zoltan alelnök tartalmas beszéddel nyitotta meg, a melyet szóról-szóra ide iktatunk:

Tisztelt partgyűlés!

Üdvözlöm a megjelent tagokat. Nem akarok az elnöki székéből a történetdöknök elébe vágni, de lehetetlennek tartom szó nélkül elsiklani a felett, hogy ez a gyűlés oly idő dűlő pontjára esik, melynek a vármegye történelmébe fel kell jegyződnie.

Ha visszatekintek a lefolyt másfél évre, azt nem jegyzőkönyvekből teszem, már azért sem, mert olyanok nincsenek Sokkal izgalmasabb idők és változóbb viszonyok között küzdött e part, semhogy irattárt gyűjt hetett volna; hisz a folyton változó eseményekkel szemben jóformán szervezkedve sem volt, sőt születése napját is elfelejtette följegyezni.

Azt azonban konstatálni kívánom, hogy nem akkor született, mikor kereszteltetett, nem akkor kezdett működni, mikor szervezkedett.

Saját személyemtől eltekintve, ki már a Széll-válságkor elhagyta a szabadelvű partot, sokan voltak, kiknek szívök heves dobbanása az ug-

rai levél megjelenésétől kezdődik, de még többen értették meg nov. 18. és dec. 13 fontosságát. Bár csak privát érintkezésbe és a lázas munkába egyesültek — népünk vezetése oda volt irányítható, hogy egy korumpált kerületünket kivéve, a januári választás a nemzet merénylőit és azok partolóit elsöpörte e vármegyében.

Igen sok derék férfit nyertünk so rainkba már az első országgyűlési elnapolás után, kikre büszké lehetünk, mert a verkeresztiséget megnyertek. Sajnosan kell konstatálnom azonban, hogy többségre jutásunkat a megyegyűléseken nem a tiszta és erős meggyőződés, de a hatalomra jutás szele idézte elő.

Sok ember jött hozzánk, kiket mi tárt karokkal fogadtunk, nekik szerepet adtunk, kik később szabadelvűpartí firma alatt szolgálatokat tettek a törvénytelen, nemzetrontó kormányoknak, restellem kimondani, de olyanok, kik több-kevesebb időt töltöttek közlünk — haladópartíak lettek.

Sajnos, megismétlődtek a régi történelmi jelenetek, melyek megyénk multját nem aranyozzák be, mert meg vagyunk irva, hogy a hadsereggel jött győző Thökölt e megye vezetői Árvatfalvaig kísérték, de onnan vissza sem jöttek a városba Bögöz, Robutinnek mentek elébe.

Ez szegénye sokaknak s mert közlünk valók, fájt nekünk, de vigasztal, hogy megyénk ferfiak közt újból akadtak a nehéz körülmények dacára olyanok, kik az országos ellenállás szervezői közt megállták helyüket úgy erkölcsileg, mint szellemileg, de főképen nagy buzgószagukban.

Határozataink, melyek gyűléseinken az ellenzék kezdeményezéséből kifolyólag hoztattak vagy leszavaztattak, méltan dicserik az ellenzék szintjét. A 45-ös bizottság lemondásának indoklására büszke lehet irattárunk s az országban nagyjaink által fogalmazott nyilatkozatok mellett foglalhatnak helyet.

Felemlitem még, hogy az első kezdeményezés a passzív rezisztencia szervezésére Tisza második kinevezésekor e vármegyéből indult ki már 1905 május közepén, tehát megelőztük Pestmegyét is s nem rajtunk, hanem inkább a központon mult, hogy akkor nyélbe nem ütett.

Ki tudja, ha akkor kellő erkölcsi támogatást kapunk, nem állotta volna-e ki jobban e vármegye is a tűzpróbát.

Nem más jutalmat várunk mi ezek felsorolásakor, mint a mit hazafias, nyugodt lelkiismeretünk nyujt — én legalább így tartom. Azonban két nevet kell felemlítenem, egyik Válcensik tiszti főügyész uré, másik Pál Árpád arvaszéki ülnök uré, kik fokozott áldozatot hoztak függő állásukban.

Nem kis meghatottsággal gondolok arra, hogy e kis kör összekötött kapcsa, mely lazul, hogy holnaptól egyesüljön nagy táborba, még olyanokkal is, kik ellenünk harcoltak — de ajánlom, ismerjünk egymásra a sokaságban is, mert egy új generáció kell, hogy felnőjön, mig erkölcsi kötelek fűzhetnek össze több embert, mint mi valánk — látva a többség selejtes voltát e megyében.

Isten óvja magyar hazánkat hasonló próbájától hazafiságunknak, de büszké lehetünk reá, hogy átéltek, s én hiszem, hogy ha különböző árnyalatokba is oszlunk — ez a kör lesz az, amely soha sem fogja még ellentétek közt is elfelejteni, hogy 1905—6-os honvéddel áll szembe.

A gyűlést megnyitom.

Az éljenzéssel és gyakori helyesléssel kísért megnyitó után, a főispáni installáció részleteit állapították meg. A főispánt Gyárfás Endre vezetés alatt küldöttség hívja a közgyűlésre Szombatfalváról, hova kocikkal mennek utána. A székfoglaló beszéd után Soó Gáspár a törvényhatósági bizottság, Orosz Lajos a birtokosok és Dr Válcensik Ferenc tiszti-ügyész a tisztviselők nevében üdvözli a főispánt. Majd a küldöttségek tisztelgése következik.

Délután pont egy órakor a Budapest-szálló nagytermében a főispán ebédet ad. Este pedig a polgárság fáklyásmenettel tiszteli meg a főispánt, ki a vármegye háza erkélyéről válaszol Szemlér Ferenc tanár üdvözítő beszédére.

Az egyes nagybirtokosoknak a partgyűlés a nemzeti ellenállásban történt részvételükért jkvi elismerést szavazott.

Dr Válcensik Ferenc indítványára pedig Dr Wekerle Sándor miniszterelnökhöz a kormányt üdvözítő táviratot intéztek, amelyben a vármegyei egyesült ellenzék szeretetéről, teljes bizalmáról és őszinte ragaszkodásáról biztosítja.

Ugron Zoltán elnök kijelenti, hogy a főispán velünk küzdött a nemzeti ügyért. Ismeri a viszonyokat. Két ut áll előtte: követi elődeit a semmittevésben vagy pedig jó példával előre megy és egy gerinceal bíró generációt nevel. Purifikálni kell azonban a tisztviselők és megyebizottsági tagok között. A mult tanulságait el ne feledje.

Ugron Ákos főispán kijelentette, hogy természete is arra vezeti, hogy a békés munkálkodás embere legyen. Mindent elkövet, hogy a tisztviselői kar alkotmányos kötelességeit megértse. Boszuállás nem vezet, kortespolitikát nem követ. Egyforma szivességgel fogadja a szegényt és gazdagot s ha az előbbinek van igaza, az utóbbi javára soha sem dönt. Ha ezeket akarja a part, szívesen fogadja, sőt kéri ebben való támogatását az egész vármegye közönségének.

Orosz Lajos cs. és kir. kamarás szólalt fel még s indítványozta, hogy a partot továbbra is fönn kell tartani s e végből a tisztviselői kart újra választották. Elnök: Ugron Zoltán, alelnökök: Orosz Lajos és Soó

32 szám.
erje el és a
ére engedé-
lőnben jo-
m ervénye-
tek elenge-
lesnek.
ára tényleg
ésre vonat-
szűnt egyéb
bejegyzve,
zésekkel ter-
osai, hogy a
ét kérelmez-
si engedély
küldött előtt
különbén a
ményétől el-
ekkönyvi ha-
ilis 15.
ir. albiró.
NOS
LAPOK!
ással, igen fi-
u papiroson,
S TÁRSA
tő-intézetében
lyt
az Udvar-
nitók Ott-
rb 1 K 50 f.
a beérkezés
zünk. Minták-
s bérmentve
ives
alsó
be
nek-
n.
ives
eset-
ban
Ablaküvegész
zok
ly ipart!

Gáspár lett. Ezenkívül 15 tagból álló végrehajtó bizottságot is választottak. Vajda Ferenc ügyvezető al-elnöknek megmaradt.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A politikai helyzetről.

A király jóváhagyása.

Dr Wekerle miniszterelnök Bécsben volt és a király a magyar kormány összes előterjesztéseit jóváhagyta. A delegációkat júniusra hívják össze Bécsbe.

A függetlenségi párt.

Sokan, akik alaposan ismerik a választások előzetes helyzet-képét, biztosra veszik, hogy a függetlenségi és 48-as Kossuth-párt a mostani választáson abszolút többségben kerül az országgyűlés bázába.

Kossuth körrendelete.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter körrendeletet intézett a fönhatósága alá tartozó hivatalokhoz a választások tisztasága tárgyában. Elrendeli, hogy a tisztviselők politikai meggyőződésük nyilvánításában semmiféle irányban ne korlátoztassanak és szavazatukkal legjobb egyéni beállítást szerint éljenek. Szavazati jogának mikénti gyakorlása miatt szolgálati uton utólag se érjen senkit sérelem.

„Maró Gergely“ számkivetve.

Olvasóink bizonyára még emlékeznek a hírhedt „Maró Gergely“-re, akinek gyalázatos, úgynevezett Nap-tárát lapunkban ismertettük volt s amelyhez terjesztőnek a megyefőnök a kir. tanfelügyelőt is mozgósította. Ez a kalendárium-készítő Surányi Károly névre hallgat, akit Kristóffyék Budapestre helyeztek volt, hogy közelükben csinálja a leghívtányabb hazugságokat tartalmazó kalendáriumokat. Surányi Károly — Maró Gergelynek, akit az új kormány visszahelyezett a kaposvári gimnáziumhoz, aligha lesz nyugta régi állásá-

ban. Tanártársai, mint a belpoklost tagadják ki maguk közül és küldöttséget menesztenek a kultuszminiszterhez és kérik fogják, hogy helyezze el Surányit máshová, mert vele egy iskolában ők nem tanítanak. Hasonlóképp a kaposvári szülők is mozgalmat indítottak az iránt, hogy szabaduljanak meg Surányi Károlytól. A közönség nevében a polgármester fogja sürgetni Maró Gergely áthelyezését, amit első sorban a pedagógiai szempontok tesznek szükségessé.

Társas kirándulás Bukarestbe.

A folyó év nyarán Bukarestben megnyíló román nemzeti kiállítás iránt különösen az erdélyrészi magyar társadalom köreiben élen érdeklődés nyilvánulván, ez arra indította Maros-Vásárhely város társadalmi vezető férfait, hogy az erdélyi részeken egy társas kirándulást szervezzenek.

A társaság a már megállapított program szerint július hó 6-án délután 4 órától kezdve a Drexter-féle kávéházban találkozik és Brassóból másnap reggel, esetleg külön vonattal utazik el. Utközben pár órai tartózkodásra megállapodik Sinaiban és délutáni órákban érkeznek Bukarestbe. A román fővárosban három napot tölt. A vasuti jegy ára Predeáltól Bukarestig és vissza rendes áron is a gyorsvonaton I. osztály 22 frank 60 cm. II. osztály 16 frank 10 fillér. De reméljük, hogy külön vonattal itthon is és Romániában is olcsóbb lesz. Elszállásról a bukaresti Magyar Társulat gondoskodik.

A Bukarestben tartózkodást ki-kikétszese szerint megnyújthatja. A visszautazás ugyanazon az utvonalon történik tetszés szerinti időben.

A kik Románia más nevezeteseit is meg akarják nézni, azok

július 11-én reggel Bukarestből kiindulva Giurgevóba mennek. Innen a Duna tulsó felén megtekintik Rutsuk bulgár várost is. Giurgevótól hajón megy a társaság Csernavodáj, innen pedig vasuton Konsztanza feketetengeri kikötő városba. Visszajövet Galatz dunai kikötő várost tekintjük meg, honnan Marasestin, Adjudon és Gyimesen át térünk haza, vagy a bő borvizű és üde fenyves levegőjű székely firdók valamelyikében megpihenünk.

Az a'attirt bizottság — mihelyt az adatok beérkeznek — részletes uti programot és költség kimutatást állít össze és ad ki a látni valók rövid ismertetésével.

Addig is az érdeklődők részvevőket Maros-Vásárhelyre, a bizottság bármelyik tagjának bejelenthetik.

E kirándulásnak politikai tendenciája nincs. Nem akar egyéb lenni, mint szomszedság iránti rokonszenv nyilatkozása és egyben dokumentálása annak, hogy a magyar társadalom elismeréssel van Romániának néhány évtized alatt nagy kitartással és önfeláldozással elért haladása iránt s a jól végzett munka nevezetes örömmel ezzel a figyelemmel egyszersmind köteles udvariassági ténnyel is gyakorol. Másfelől az ott látandókban tanulni és okulni is akarunk, de legfőképpen kezdés is akar lenni a közöny megtörésére, mely a magyar és román intelligens társadalom között csodálatosképpen eddig fennállott. Ha ez sikerül, akkor kölcsönösen jó szolgálatot teszünk egymásnak, mert a sok felreértés, mi a szomszedság két nemzetbeli társadalom közeledését lehetetlenné tette, megszűnhetik.

Egyben azt a mulasztást is pótolnunk kell, a mit künt lakó véreink iránt elkövetünk azzal, hogy feljűjük nem néztünk. Pedig ezek a román magyarok érdemesek a figyelemre, mert nem kell felednünk, hogy Románia fejlődése alapjainak megvételénél ők is jelen voltak. A román

kisiparnak első uttörői székelyek voltak s így a nagy nemzeti alkotásban, melyben gyönyörködünk módunkban lesz, némi részük nekik is van.

Ez a tömeges kirándulás tehát a jelen viszonyok között — mert nem kizárólag csak a látnivalókért rendeztetik — a szokottnál nagyobb jelentőséggel bír s ha az őszinte, barátságos szándék megértésre talál, annak jövőre is kihatása lesz.

Mi reméljük, hogy nagyon sokan fogunk elmenni.

Közelebbi felvilágosítással a bizottság bármelyik tagja készséggel szolgál.

Maros-Vásárhelyt, 1906. apr. 10.

A rendező bizottság nevében:

Bedőházy János, Dr Fenyvesi Soma,
László Gyula, Dr Sebest Dénés,
Szentgyörgyi Dénés.

EGYHÁZI ÉLET.

— **Építsünk Székelyudvarhelyen templomot!** A városunkban építendő unitarius templom javára az egyházközség elöljárósága újabban a következő kegyes adományokat vette és hálás köszönettel nyugtazza: Létay Máté 10. sz. gy. ivén: Az Aranyos-Rákosi unitarius egyházközség. 20 K, Létay Máté 1 K, Pető János 40 f, Borbély Pál 50 f, Létay Lőrinc, Székely Ferenc, Borbély Lajos 30—30 f, Baló Ferenc 24 f, Komjátszegi Mózes, Borbély István, Fodor János, id. Székely Samu, Fodor G. Máté 20—20 f, Baló Miklós 16 f, 20 f postadij levonása után együtt 24 K. Ütő Lajos lelkész 29. sz. gy. ivén Dombórol: Székely György 5 K, Dombó községi hitelszövetkezet 3 K, Ütő Lajos, Grün Lajos, József Dénés, Kovács Róza, özv. Székely Istvánné, Székely István, Molnár János, Székely György Istvánné, Székely Gy. Jánosné, Miklós Márton Istvánné, Molnár György, Miklós Samu, Gál Ferenc 1—1 K, Márkos

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

A székelyek reáltörténete 1562—1691-ig.

Irta: Connert János, ford. Balásy Dénés.

(26. folytatás.)

A két első rend különféle okokból keserítette el őket. Az első ok az ököradó és 1540 után a pénzadó volt, a melyek fizetése alól a primorok földönlakóikkal együtt kihuzták magukat, úgy hogy csak a két első rend maradt az adómentesség, a legfontosabb nemesi jog birtokában, míg a harmadik rend ezt a kiváltságot elvesztette. A nobilis, nemes nevezet a két első rend praedicatuma, jelzője lón. Ezenkívül a harmadik rend tényleg minden hivatalból, még az esküdszékéből is kizárattott. Csupán a falusbíró maradt meg nekik s az sem volt könnyebbség, hanem teher. És végül az 1562. évet a legbosszantóbb zaklatás éve előzték meg, amelyeknél gonoszabbak még a zabolai gyűlés előtt sem voltak a három székben. Az állandó széki hivatalokon kívül létesültek akkor mindenféle hivatalocskák, komisziók, a melyek alkalmat találtak kipréselni a harmadik rendtől mindenemü pénzfelét. Főkapitánynak, székbírónak és helyettesének, adófelügyelőnek, kirovónak, tizedszedőnek egyetlen egy célja vala: meggazdagodni valamely módon. Az 1559-iki országgyűlési végzés szinte hihetetlen dolgokat leplez le. A fejedelem úgy értesül e szerint, hogy a primorok a primipilusoktól nemcsak Háromszék-

ken, de a többi székekben is tizedeket szedgetnek, azért — mondja az országgyűlési határozat, — elhatároztuk, hogy a lófők ezután az uralkodónak is fizessenek tizedet.³

Mikor egy fejedelem alattvalóinak erőszakosságát alkalmul használja, hogy ő is a fosztogatókhoz csatlakozhassék, a jogérzet különös megzavarodottságára mutat az ily eljárás. Nem pusztán a tizedeknek a primorok által való behajtása forog itt szóban, hanem olyan tizedszedés, a minőt maguk vetettek ki és hajtottak be önmaguknak. Hogy ezt minő jogcím alatt tették, bajos kitalálni. Egyébiránt az országgyűlési végzés e pontja igen homályos, amennyiben a székelyek panaszelevele, amelyet a segesvári országgyűléshez beadtak, a tizedek beszedésének igazságtalanságáról beszél, nem pedig a primorok által való tizedszedésről.

Az elnyomott közsékelyek kiáltó panaszai a következők voltak: az adót felhajtották az adószedők, anélkül, hogy arról előbb a székgyűlésen, miként az szokás volt, valamit tudtul adtak volna. Szegényeknek, kik nem tudtak mindjárt fizetni, elköttyavetyélték vagyoni örökségét, barmát. Az előbbi magok vásárolták meg és földönlakóikat arra telepítették. Az adólistákat, rovást, meghamisították s kétszer szedtek adót. Sertések, ludak, bárányokból tizedik helyett elvették a hetedik, ötödik darabot. A künn a mezőn szolgálattevőktől felhajtott pénzt elsikkasztották. A rendes törvényszéki napok tartását meg-

gátolják a királybírók s a széki bírók távollétében a saját házukban mondanak törvényt. A széki kapitányok egész hadsereggel cirkálnak székbeli körutjaikon és csak készpénzt követelnek egy tehén után szokásos harmad helyett, mint a mennyit ellátásuk végett adóként kívánni jussok volna.⁴

E panaszok kicsinyeseknek látszanak és épséggel nem igazolják a fölkelés jogosultságát, de azért magyarázzák a nagy elkeseredést, amely a szorongatások miatt akkor az egész Székelyföldön uralkodhatott.

Az ismételt székely mozgolódások hatása alatt a viszonyok alapos átalakításához fogott hát a segesvári országgyűlés. Rendelkezéseit, mint kénytelenséget, az alábbi nyers szavakkal fejezi ki: „Minthogy a székelyek bizakodva régi szabadságaikban, melyek szerint jószágaik és örökségök tőlük el nem vehető, a királynak méltóságát és országunk békéjét gyakran megtámadták s oly tetteket merészkedtek elkövetni, a melyek folytán sok nagy kára lett hazánknak, azért mi, hogy minden gonoszszágnak és minden zendülésnek oka közülünk kiirtassék, elhatároztuk, hogy ők, mihelyt jövőre oly büntényt követnek el, amely felségsértésnek minősíthető, felségsértésért, valamint a nemesség és a többi híveink, ők is megbüntetődjének, hogy tehát ők jószágait és örökségeiket fejenként veszítsék el, miként az országos cikkely szól erre nézve.“ Ezek szerint a székelyek ama régi privi-

legiuma, mely szerint ők javaikat még hazaárulás vagy felségsértés esetében sem veszíthették el, eltöröltetett, megszünt és azután sem adott teljesen többé vissza.

A rendi viszonyok egymásutánjába is erősen belemarkolt az országgyűlés. A földönlakókat jobbágyokba taszította. „Valamint a primorok, úgy a lófők is minden székben szabadon rendelkezzenek az ő birtokaikon és mint a nemesnek az ő jobbágyai, a földönfutók legyenek az ő jobbágyai és a többi közsékelylyel együtt fizessenek adót.“ A primorok és lófők minden köteleességtől, tizedfizetéstől fölmentettek, de mindenkor készen kell lenniök, bármely pillanatban a fejedelem parancsára, jól felszerelve az ország védelmezésére előállani; a lófők egyedül magukban, a főnépek vagyunkhoz mért kisebb-nagyobb számu fegyverrel. E cikkelyek által a két első rend egyénileg nem sokat nyert, eltekintve attól, hogy adómentességüket ezuttal az országgyűlés elvileg ismerte el, de annál többet nyertek az által, hogy most már jussok lett földönlakóik személyére, a kiknek szabad költözködési joga megszünt s hogy elszökés esetében a földesur kiadatásukat követelhetette. Ez által a két első székely rend a vármegyei nemességgel egy vonalba került s annak minden előnyét élvezte, mert a háztartásukra szükséges szabad sómennyiség nekik is a kincstári jószágnak nyilvánított paraajdi sóbányából megígértetett.

(Folyt. köv.)

székelyek
zeti alko-
örködnünk
részük ne-

ulás tehát
— mert
nivalóként
al nagyobb
az őszinte,
rtésre talál,
a lesz.

nyon sokan
ással a bi-
készséggel

06. apr. 10.

nevében:

gyvesi Soma,
ebess Dénes,
nes.

ET.

udvarhelyen

an építendő
az egyház-
bban a kö-
nyokat vette
glátzza: Lé-
n: Az Ara-
gyházköz-
ség.

Pető János

Létay Lő-
orbély Lajos
24 f, Kom-
István, Fo-
amu, Fodor
ó Miklós 16
után együtt
ész 29. sz.

székely György
szövetkezet
Lajos, József
szv. Székely
án, Molnár

gy Istvánné,

Miklós Már-

gy, Miklós

K, Márkos

ők javaikat
felségsértés
k el, eltörül-
án sem ada-
za.

másutánjába
z országgyü-
obbágságba
rimorok, ugy
n szabadon
rtokaikon és
jobbágysai, a
ő jobbágysai
el együtt fi-
orok és lófők
izedfizetéstől

enkor készen
pillanatban a

ól fölszerelve
előállani; a

n, a főnépek
ebb-nagyobb
ikkelyek által

g nem sokat
ogy adómen-
országgyűlés

annál többet
most már jus-
személyére, a

lési joga meg-
esetében a

követelhette.

székely rend a

l egy vonalba

n előnyét él-
sukra szükség-

ég nekik is a
ilvánított pa-
gigértetett.

József, Hirsch Mózes 60—60 f, Miklós Dávid, Miklós István, Bíró Márton 50—50 f, Székely Márton, Nagy Samu, Mátyás János, Ozsváth József, Tamás János, Miklós Imre, Miklós György, Miklós József, Kocsis István, Ozsvát Samu, Miklós Samu Samu, Hunyadi Mihály, Miklós Mártonné, Miklós Mihály, ifj. Márkos József, Hunyadi András 40—40 f, Gál Ferenc 36 f, Mátyás György, Magyar József, Bardi György, Molnár Miklós, Molnár Márton, Márkos István, Szabó Ferenc, Szabó Mártonné, Szabó Imre, ifj. Miklós Samu, Bardi Márton, Márkos Mihályné, Mátyás Mártonné 30—30 f, Székely Miklós, Kékedi Julianna, id. Mátyás József, Gál János, Jámor Jánosné, Kocsis János, Csiki Józsefné, id. Mátyás István, Birtalan György, Gál István, Balog István, Márkos János And., Bíró József 20—20 f, Jámor Mihályné, Gál Dani 10—10 f. Együtt 37 K 66 f. Dr Gal Kelemen igazgató utján a kolozsvári unitárius főgimnázium VI—VIII. oszt. növendékei 42 K 10 f. Az I—II. közlemény összege 11910 K 34 f. E közlemény összege 103 K 76 f. Összesen 12014 K, 10 f.

KÜLÖNFÉLEK.

— **Kossuth Ferenc levele a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségéhez.** Kossuth Ferencet, az országos 48-as függetlenségi párt elnökét, magyar kereskedelemügyi miniszternek történt kinevezetése alkalmából a „Székely-Udvarhely” szerkesztősége is táviratban üdvözölte. Pártunk nagyérdemű elnöke válaszul lapunk szerkesztőségéhez aranypecsét alatt a következő meleg hangú köszönőlevelet küldötte:

P. H.

Budapest, 1906. apr. 19.

Igen tisztelt Uraim!

Kereskedelmi miniszterét történt kinevezetése alkalmával nyilvánított szíves üdvözlétekért fogadják őszinte köszönetem kifejezését.

Mondanom sem kell, hogy a vezetésemre bizott ügyeket erős kézzel abba az irányba vezetem, a hol az önálló magyar államiság magaslatos összessége, az önzetlen hazafiság és erejével felépül.

A miniszteri székben maradok, a mi voltam, a magyar függetlenségi eszmé törhetetlen harcosa, bár tekintetbe kell vennem és fogom is venni, hogy a kormány adott célokért alakult és ehhez kell nekem is alkalmazkodnom.

Hazafias üdvözléssel:

Kossuth s. k.

Kossuth apánk méltó fiának ezen szép levelét a mai történelmi nagyidők örök emléke gyanánt fogjuk megőrizni. Buzdítást, bátorítást merítünk abból magyar hazánk önállósága, függetlensége kivívásának további rendíthetetlen küzdelmében. Arra kérjük az igazi hazafias közönséget, hogy minket ebben jövőre is támogasson.

— **Ugron Gábor és a kormány** Ugron Gábor programbeszédében, többek közt a következőket mondotta:

En a jelenlegi kormányt támogatom és remélem s hiszem, hogy ez a támogatás lehetséges lesz mindvégig, lehetséges lesz az újabb választásig. Ha a kormány azt telje-

síti, a mit ígért, akkor támogatom, de ha a letűnt rendszer hitvány embereit védelmezni meri, akkor nem fogom támogatni, akkor támogatni fogom.

Ne várja senki tőlem, hogy személyes baráti érzelmeimet többre becsüljem, mint a hogy becsülöm az igazságot és elveimet.

El vagyok készülve arra, hogy rám is azt fogják mondani, ime Ugron Gábor is beadta a derekát, mert lám kinevezték az édes testvérét főispánnak és kinevezték az édes fiát is főispánnak. Én azonban a világ minden főispánságáért sem fogok megváltozni. Szabadság volt az én ifjúkori dalom és szabadság fog lenni az a dal, a mely a koporsóm mellett kell, hogy hangozzék. Vagy a néppel fogok élni tovább is, vagy a néppel együtt elhullok, elvérzek.

— **Dr Kovácsy Albert** 48-as függetlenségi jelöltünk tegnap délután tartotta meg programbeszédét óriási közönség előtt. A választók nagyrésze ott volt és gyakran zajosan eljeneztek. Megválasztása kétségtelen. Ugy értesülünk, hogy Szakáts alkotmánypárti visszalép.

— **Oklandon** nagy küzdelem foly Dr Hinléder függetlenségi és Heltai volt haladóparti jelölt között. Heltaiék etetnek, itatnak és szemérmelentül vesztegetnek. Reméljük azonban, hogy a székely becsület győzelemre segíti a 48-as lobogót, melyet Hinléder oly derék férfissággal kiküzdött a mult választáson is, s a melylyel tiszteletet szerzett a kerületnek.

— **Oláhfaluban** Embery és Simkó 48-asok egyenlő szavazattal bírnak. Nem lehet tudni melyiké lesz a mandátum.

— **Keresztúron** Dr Gyarmathy megválasztása bizonyosra vehető. A kerület többsége kitartóan áll mellette.

— **Oltáregyleti közgyűlés.** A helybeli oltáregylet április hó 29-én (vasárnap) d. u. 4 órakor a róm. kath. főgimnázium dísztermében közgyűlést tart, melyre az egylet tagjai és az érdeklődők ezuttal is tisztelettel meghívhatnak.

— **Jung-Cseke Lajos** apát-plebános, amint már lapunkban jeleztük, megrendült egészségi állapota miatt nyugalmába vonult. Távozása előtt az elmúlt hét szombatján és vasárnapján a kerületi papság Sebestyén Mózes zetelakai esperes, a róm. kath. főgimnázium tanári kara és a helybeli katolikus egyháztanács Soó Gáspár igazgató vezetésével bucsutisztelő volt nála. A kerületi papság a főesperestől, a főgimnázium tanári kara püspöki biztosától és az egyháztanács plebánosától, illetve elnökétől vett bucsut. A tisztelgők szónokai meleg szavakban emlékeztek meg Jung-Cseke Lajos apát hoszszu, eredményekben gazdag működéséről s midőn távozása fölött mely sajnálatukat fejezték ki, egyuttal ama óhajításukat is kinyilvánították, hogy ez a nyugalmába vonulás ne jelentse az eddigi közösség megszűnését, hanem csak jól elvégzett munka utáni megérdemelt jutalmat, mely az eddigi szeretetet, jóindulatot és barátságot nem semmisíti meg. Több mint husz évig volt ő a kerületi papság valóságos atyja, ügyeiben utmutatója, bajaiban segítője, megtámadott helyzetében védelmezője. Higgadt, tapintatos, igazságos eljárásával mindig csak osztatlan tetszést és bizalmat

nyert a hatáskörébe tartozó papságtól, sohasem volt eset, hogy intézkedései csak a legkisebb visszatetszést, avagy elégtelenséget szültek volna. Mint püspöki biztos, sohasem szűnt meg a katolikus tanuló-ifjuság ügye iránt érdeklődni, amely tanuló-ifjuság benne mindig a leghathatósabb pártfogóját találta. Nemesak a tanulók tanulmányi előmenetelét, erkölcsi magaviseletét kísérte élénk figyelemmel, hanem, mint volt tanár, a gimnázium tanári karát is sokszor és sokban támogatta működésében. Az egyházközség ügyeit, nemesak a lelkieken, hanem az anyagiakban is, mindig közmegelegedésre intezte és kitartó, fáradhatatlan munkássága által, mindenkinek követendő, nemes példát nyújtott. Jung Cseke apát meghatottan köszönte meg a szeretetteljes bucsuszavakat és kérte a megjelentekeket, hogy távozása után is gondoljanak rája és fűzze őket továbbra is az a szeretet össze, mely annyi éven keresztül összefűzte. Fájn neki otthagynia helyét, de ha már a jó Isten betegséggel látogatta meg, bele kell törődnie a változhatatlanba. Nyugalomba megy, de sohasem fog megszűnni érdeklődni azon testületek és azon egyének iránt, amelyekhez, illetve akikhez szorosabb kötelek fűzte. A tisztelgők megilletődve hallgatták végig szavait és azután eltávoztak.

— **Kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter vármegyénk szentegyházsfalvi anyakönyvi kerületébe Benedek Ferenc takarékpénztári pénztárnokot anyakönyvvezetőnek nevezte ki.

— **A volt megyefőnök öccse nem haladó...** Dr Sebesi János vármegyei aljegyző urtól, Ugron János volt megyefőnök öccsétől egy „Nyilatkozat”-ot vettünk, amelyben lapunk mult számának egyik közleményére válaszol. Felkerése folytán szóról-szóra itt adjuk: „Nyilatkozat. Magam részéről talán nem is tartottam volna szükségesnek a „Székely-Udvarhely” mult számában „Választás előtt” című cikkére reflektálni, de minthogy abban másról is szó van, kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy felléptetésem érdekében egy vármegyei tisztviselő lakásán sem volt értekezlet, tehát arra Szentpéteri ur sem lehetett meghíva és azon részt sem vehetett, sürgőnyt pedig talán két hónap óta sem kaptam. Azzal szemben hogy haladó-pártisággal gyanúsítottam meg, nyugodtan hivatkozhatom arra, hogy sem a közéletben, sem magánbeszélgetésben oly nyilatkozatot soha sem tettem, amiből erre lehetne, vagy lehetett volna következtetni, sőt a főispáni beiktatás után is minden politikai kérdésben, pl. az önkéntes adó- és ujoncemtagadás kérdésében névszerinti szavazásnál is a törvényhatósági közgyűlésben a vármegyei ellenzékkel szavaztam, továbbá hivatkozhatom a cikk által felemlített Dr Valentsik Ferenc és Dr Kovácsy Albert urakra is, kiket, melleleg megjegyezve, ugy ismerek, hogy ha megbántva érezhették volna magukat, bizonyára tudtak volna elégtételt is szerezni maguknak. Különben is minden tettemért az erkölcsi felelősséget elvállalom. *Dr Sebesi János.*” Bővebb kommentárt fűznünk eme nyilatkozathoz fölösleges. Hiszen ugy a küzdők, mint minden újságolvasó ember előtt jól

ismert dolog, hogy vármegyénk összes tisztviselői közül a nemzeti ellenásban kezdettől végig — sajnos — csupán két tisztviselő vett részt. Azt is jól tudja mindenki, hogy ezek közül egyik sem Dr Sebesi János ur volt.

— **Társas kirándulások a Székelyföldre.** Ugy a tanuló ifjuság, mint nagy magyar társadalmunk, mind több-több érdeklődést kezd tanusítani a Székelyföldről. Közvetlenül szerzett tapasztalatokból akarják megismerni szép vidékeit, fejlődő földjét, ezerféle természeti kincsét. Megkönnyíteni ohajtván e tanulmányozást, a marosvásárhelyi székely társaság 4 kirándulási körut programját és költségtetését állította össze, egyetértve az utba eső székely társaságokkal és fűrdőigazgatóságokkal. E 4 kirándulást, illetve minden felvilágosítást magában foglaló füzetet bárkinek díjtalanul küldi meg Szentgyörgyi Dénes a társaság gazdája. Itt jegyezzük meg, hogy felsőbb iskolák tanulói avagy más csoportok tanulmányi kirándulásainak előkészítésére és vezetésére a fent nevezett társaság készséggel vállalkozik.

— **Bankó sorsjegye bankó!** Az osztálysorsjáték keddi záróhuzásánál a 600,000 koronás jutalomdíjat a Bankó-bank (Budapest, Andrássy ut 60) által nyolc nyolcad-résében eladott 3944 számú sorsjegy szerencsés vevői nyerték. Csak néhány nap előtt ugyanott nyerték a 60,000 koronás, egy 15,000 és 10,000 koronás főnyereményt is. Igaznak bizonyult tehát a bank általános ismert jelszava, hogy: Bankó sorsjegye bankó!

— **Üdülőhelyek a Székelyföldön.**

A Székelyföld 21 kies, egészséges helyén nyári üdülőhelyet szervezett a marosvásárhelyi székely társaság elsősorban tanítók számára, igénybe veheti azokat más, különösen hivatalnok féle ember is. Ezen helyek rövid ismertetése, a hozzá juthatás módja, élelmezési és lakási viszonyai stb. egy külön füzetben vannak megírva. Ezt bárkinek készséggel küldi meg a székely társaság gazdája Szentgyörgyi Dénes, ha hozzá eziránt egy levelező lapon felhívás intéztetik.

— **Kiss szerencsése nagy!** Köztudomásu, hogy a magyar kir. osztálysorsjáték tervezete a legkedvezőbb nyerési esélyeket nyújtja. Nagy nyeremények mellett számos kisebb nyeremények vannak és különösen az, hogy a fele a kibocsájtott sorsjegyeknek — tehát minden második — nyer, az oka, hogy a nagyközönség minden rétege kipróbálja szerencsését. Ezer és ezer ember lett ily uton szegényből egyszerű gazdaggá. Az új sorsjáték I. osztályának huzása május 23. és 25-én. Tegyen szerencse kísérletet és vásároljon sorsjegyet az előnyösen ismert Kiss bankházában, (Budapest, Kossuth Lajos utca 13), mert pontosan és lelkiismeretesen szolgálja ki vevőit és mert Kiss szerencsése nagy!

— **Tudomásul.** A végrendelet értelmében az érdekeltek tudomására juttatom, hogy a székelyudvarhelyi ref. kollegium előjáróságának kezelése alatt levő Gidófalvy Gábor-féle alapítvány, melynek célja rokon és más székely tanulók segélyezése, a felülvizsgált számadás szerint az 1905 ik évben tőkésítés után 2029 K 88 fillérrel gyarapodván, az alapítvány-tőke cselekvő állása 1905.

dec. 31-én 60319 K és 52 fillér. Székelyudvarhely, 1906. április 26. Gönczi Lajos igazgató.

— **Tizenöt éves fűrdőzés és külféle hirdett szerek voltak eredmény nélkül számos csusz és köszvényes betegeknek, kik végre is a híres Zoltán-féle kenőcs használata által teljesen meggyógyultak.** Ára 2 korona. Zoltán Béla gyógytárában, Budapest, V., Szabadságtér.

— **Felvilágosításul.** Dr Viola Sándor ügyvéd úrtól a következő sorokat vettük és készsággal közöljük: Tekintetes szerkesztő ur! A „Magyarország” 100. számában megjelent azon közlemény helyreigazításaképpen, hogy én néppárti programmal léptem volna fel a székelykereszturi kerületben, kérem Szerkesztő urat közzé adni, mint a valóságot, hogy én a néppártnak tagja nem voltam s most sem vagyok tagja, tehát nem néppárti, hanem 48-as függetlenségi programmal léptem fel képviselőjelöltnek. Székelykeresztur, 1906. ápr. 26. Kiváló tisztelettel: Dr Viola Sándor.

— **A május átlatosságok a Szent Ferencendiek templomában minden d. u. fél 6 órakor fognak tartatni.** Első nap kedden, utolsó nap és vasárnap szent beszéddel lesz egybekapcsolva.

— **Vizbefutott gyermek.** Rigó András székelyzsombori lakos Ilona nevű egy és fél éves leánykájára az udvarukon keresztül folyó malomárokba fult. A törvényszéki boncolás hétfőn a helyszínén volt.

— **Korcsmai verekedés** közben Benedek István (Ároné) kápolnásfalui lakos Bot István fajúsfelét a karján és hasán minap súlyosan megsebesítette. Sérülését a helybeli közkórházban operálták. Ezt megelőzőleg azonban Dr Göllner Béla kir. törvényszéki vizsgálóbíró Bot Istvánt a kórházban kihallgatta.

— **A magyar kir. sz. b. osztályosorsjáték** felettle jelentékeny sikert ért el. Mindenütt azokról a nyereményekről beszélnek, amelyek a 17. játékban huzattak ki, de még többet beszélnek az emberek — rangkülömbök nélkül — azokról a milliókról, amelyek a jövő hó 23-án kezdődő 18-ik játéknál érhetőek el, épen úgy, mintha már a zsebekben volnának ezek a milliók. Valamennyinek kétségkívül szívük legbelső zugában egy csekély reménység lappang. És miért is ne? A kerék mindannyiok számára forog és a szerencse merőben a véletlentől függ. Mindenki, amely gyorsan csak teheti, egy vagy több sorsjegyet vesz, beteszi ezeket a tárcájába vagy zsebkönyvébe, hogy aztán hónapokon át, mint egy darab rádium, mindazok rideg életét bevilágítsa, akinek egész éven át reggeltől estig pihenés nélkül dolgoznia kell, hogy csak a legszükségesebbet megkereshessék, minden reménység nélkül arra, hogy a munka révén valaha jóléthez, vagy épen gazdagsághoz jussanak. A most vásárolt sorsjegyek, egész időn át megannyi ablakoskák, amelyeken át a szerencsében lehet pillantani. Hiszen még a legmogoróbb moralisták se tagadták soha sem, hogy a reménység az emberi cselekvések leghatékonyabb rugóinak egyike. Hát nem a szerencsétől függ életünk legtöbb körülménye? Terveink sikere, fáradozásaink célja, törekvésünk a teljes gazdasági függetlenség iránt, mindez vajjon nem olyan-e mint egy sorsjegy, amelynek eredménye igen gyakran nem az egyesek intelligenciájától és tetteirejtől függ? Egy neves írónk nem régen a maga szellemes modorában azt írta, hogy a mindenkit szórakoztató és gyakran vigasztaló sorsjáték, anélkül, hogy valakire veszedelmes volna, a leggyorsabb minden spekuláció között, minthogy az esélyek minden résztvevőre nézve egyenlők. És a mikor ellenítették, hogy nem nyerhet mindenki, azt válaszolta, hogy az csak azoknak jelent valamit, akik a reménységet a bizonyossággal nem tévesztik össze. Ha veszünk egy sorsjegyet, úgy minden szenvedelem nélkül játszunk. A játék megvárással bennünket, anélkül hogy felizgatna és azon a napon, a mikor a húzás csak a mások szerencséjét hirdeti számunkra, fi-

lozofikus egykedvűséggel mondjuk: a szerencse vak és kiszámíthatatlanok a szélségei. Mindenesetre semmi akadály nincs, hogy ma vagy holnap a mi ajtónkon kopogtasson. Kinek nincs még sorsjegye? A legszerencsésebb Dörge Frigyes bankházában kapható.

TANÜGY.

Jelöltek felvétele a cs. és k. nagy-szebeni gyalogsági hadapródiskolába. Az 1-ső évfolyamba az 1906—7-iki tanév kezdetével (szeptember hó közepé táján) körülbelül 30—35 oly testileg alkalmas ifju vétetik fel, aki f. év szeptember 1-jével 14-ik életkorát már elérte, de a 17-iket még át nem lépte, hajlammal bír a katonai pálya iránt és valamely közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát legalább elégséges eredménnyel végezte. A felvételi vizsgára és a kérvények szerkesztésére nézve bővebben nyilatkozó felvételi szabályok 45 fillér beküldése után a hadapródiskolánál kaphatók. Felvételi kérvények már az 1905—1906 ik évi iskolai végbizonyítvánnyal is el látva, legkésőbbben f. év július hó 12-ig az iskolaparancsnokságánál nyújthatók be. Ha a jelölt esetleg pótvizsgára utasított, akkor a kérvényhez ideiglenes bizonyítvány melléklendő. Hiányosan felszerelt, közvetlen a betérjesztési határon pon (július hó 12-én) beérkező kérvények nem vehetők figyelembe. Magyar állami alapítványi díjmentes helyre pályázóknak folyamodványára a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz terjesztendő be. Az ebbeli Pályázati Hirdetmény a benyújtási időpont, valamint minden más adatok kihirdetésével, a Rendeleti Közlönyben (esetleg a Budapesti Közlönyben) közzététetik.

Mis-más.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Megvallom, hogy a mióta beütött az Isten-béke, szerfelett egyedül érzem magamat és megutáltam az embereket. Pártfeleim egyszerre elpárologtak mellőlem és politikai ideálom a kir. igazgató ur. minden pirulás nélkül kijelentette, hogy a haladóknak lehet köszönni a beállott rendszer-változást és e kijelentés után zavartalanul átsétált az alkotmány-pártba, most pedig a reáliskola igazgatói irodájában fogadja „a képviselőjelölteket ajánló ajánlatokat.” Megcsömöröltem ez alakoktól és látva, hogy Török Palival ketten maradtunk, erősen érlelődött bennem a gondolat, hogy itt hagyom dicsőséges szülőtte városomat és kiköltözöm a hottentoták közé. Azok ugyan megesszik az embert, de a következetességről mégis vannak halvány fogalmaik. Ilyen világfájdalmas gondokkal eltelve baktattam szerdán délben a Kossuth-utcában, mikor egy olyan esemény szemtanuja lehettem, mely vissza adta önbizalmamat. Egyszerre éreztem, hogy egy fejjel magasabb vagyok sok u. n. nagyembernél...

A kép távolról valóban impozáns volt: vármegyénk és városunk vezető emberei vidám sorozás közben gusztálták a sétáló nőket. Volt ugyan közöttük néhány idegen alak is: de ezekkel a mi uraink olyan barátságosan, sőt bizalmasan társalogtak, hogy kifogástalan uraknak kellett hinnem az ismeretleneket is. Hanem váratlanul felugrik egy köralaku em-

berke s elkiáltja magát: „Azt a büdös zsidó mindenedet! Hát én majom-táncoltató vagyok?” Ez a mennydörgés: a villámütés egy csattanós pofon, melytől egyik fiatal idegen szédülve tántorog... Előkerülnek a sétabotok: piff-paff. Megmarkolásszák egymás mellén a lilomot: valóságos isteni színjáték. És a mi uraink, mintha szégyenlenék magukat, elpárolognak. Alig találok egy pincért, aki felvilágosít, hogy az ifju ur a volt Oláhfaluknak egyik jelöltje, a másik főkortese; most pedig holmi pénzdifferenciákat egyenlítették ki. Meg azt is mondta a pincér, hogy a mi uraink paroláztak velük. Pedig a főkortese neve Biasini = ket-tős számar.

Hanem azt nem értem, miért támadt fel bennünk a farizeusi felháborodás, ha két oláhfalvi atyafi egy kissé bepálinkázva az utcón kupán veri egymást?

Embery Árpádot pedig egy szerencsés kópének kell tartanom: legjobb barátai nagyon hajlandók voltak elbuktatni, ellenfelei pedig így biztosan megválasztaltják.

A Szerk. urnak hálás alakja Cs. Z. Hitelesíti:

Tövis.

IPAR ÉS KERESKEDELEM.

Ipari munkások jutalmazása. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium 1905. évi november 28 án 71374—VII. szám alatt kiadott rendelete értelmében 4 (négy) egyenként 100 (Egyszáz) koronás jutalomra pályázatot hirdet. Pályázhatnak munkaadójuk ajánlásával (mely esetben a pályázatok a m. kir. pénzügyminiszter ur 17455—1905. számú rendelete értelmében bélyegmentesek) a kamara kerületében (Maros-Torda-, Csik-, Udvarhely- és Háromszékvármegyékben) illetékes, magyar honos ipari munkások (kapusok, kocsisok, gyári és irodaszolgák és más ilyenmü szolgálásban levők ki vannak zárva) akik legalább 15 évig megszakítás nélkül foglalkoztak ipari munkával s keresetük összege évenként a 2000 (kettőezer) koronát meg nem haladja; akik alkalmaztatásuk állandósága mellett kiváló szorgalmukat és hűségüket igazolhatják. Pályázhatnak oly ipari munkások és illetőleg segédek is, akik 15 évig több műhelyben vagy gyárban és esetleg más munkakörben dolgoztak. A jutalom odaítélésénél azonban előnye van azoknak, akik 15 évet esetleg több időt egy és ugyanazon helyen töltöttek. Művezetők, munkavezetők, pallérok, előmunkások s ezekkel egyenlő gazdasági helyzetben levők kérései csak kivételes és rendkívüli méltánylást érdemlő esetben vétetnek figyelembe. A pályázatok munkakönyvvél és egyéb hitelt érdemlő bizonyítványokkal felszerelten 1906 évi június 1-éig a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara-hoz annyival inkább beadandók, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

ISMERETTERJESZTŐ.

A távoli földrengéseket jelző készülékek. A kaliforniai nagy földrengés alkalmából nem lesz érdektelen a legtávolabbi földrengést is jelző készülékek elvét röviden ismertetni: A műszer főrésze egy inga, amelyhez tü van erősítve. A tü állandóan egy kormozott végnélküli papírszallagra karcol, mely papír forgó hengerekre van kifeszítve. Ha nincs földrengés, akkor a tü állandóan egyenes vonalat karcol, míg ha valahol földrengés van, akkor a tü hullámszerű vonalakat (diagrammot) ír le, amelyekből az időpont a földrengés nagysága és közelítőleg távolsága és iránya is meghatározható. A készülék papírlapjára egy rendes kontakt órával elektromos összeköttetésben álló külön tü minden percben jelet karcol, minek alapján a földrengés ideje másodpercenyi pontossággal megállapítható. A bárhol fellépő földrengés megrezegteti az egész földet. Ezen rezgés hullámai a műszer alatt a földet is és vele együtt a hozzáerősített bekormozott papírlapot ingalengésekre kényszerítik. Ezáltal áll be a rezgések felrajzolása. A jelenleg használatban levő ingák szintén megmozdulnak a földrengés hatása alatt és így a diagramm nem tisztán a föld mozgását, hanem a föld és az inga combi-alt mozgását mutatja. A Wiechert féle készülék az egyedi, amely a földrengésekkel szemben is nyugvó fix-pontot képvisel és ez már tisztán a talajmozgást regisztrálja. Ilyen inga ma még Magyarországon nincs, de a Magyar tudományos akadémia áldozatkészségéből most készül egy Göttingában a budapesti observatorium számára. Az inga a hozzátartozó készülékkel együtt 5000 koronába kerül.

NYILT-TÉR.*

Nyilatkozat. A „Székely Ujság” legutóbbi számában Péter Károly ev. ref. esperes ur egy nyilttéri cikket közöl s abban durva kirohanást intéz ellenem. Ilyen irmodorban irt cikkekre nem is válaszolnék, ha abban oly valótlan állítás nem foglaltatnék, melyet a közvélemény tájékoztatása céljából megcáfolni kötelességemnek tartok. Kijelentem tehát, hogy a Péter Károly ev. ref. esperes ur által nekem tulajdonított nyilatkozatot nem tettem. A használt kifejezésekre teljes bizonyossággal visszaemlékezni nem tudok, de azt határozottan állítom, hogy e beszédemben nem mondtam egyebet, mint károsnak vallottam és vallom ma is, ha a lelkes és tanító, a vezetésére bízott nép hangulata, felfogása, elvei és érzelmeivel folytonosan és állandóan kihívó módon szembehelyezkedik s ezáltal elveszíti azt a tisztetletet, bizalmat és szeretetet, melyre a sikeres együttműködés céljából szüksége van. Azt is mondtam, hogy a jövő kormányának egyik feladatát ezen ellentétek kiegyenlítése kell, hogy képezze, de már az autonom református egyház papjának a kormány általi elcsapatását kilitásban nem helyeztem. Péter Károly ur cikkének egyéb részére reflektálni nem kívánok, mert sokkal több a jó izlésem annál, sem hogy visszasértsek olyan embert, kitől elégteltelt nem vehetek és így nem is adhatok. Székelyudvarhely, 1906. április 28 án. *Dr Kállay Tamás.*

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

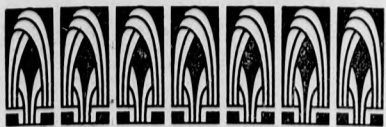
Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa ujságkiadó intézete.

Gyertyántty J. fia vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.

Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár

állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Meghívás.
Az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos Központi Hitelszövetkezet kötelékébe tartozó Székelyudvarhelyi ipari és gazdasági hitelszövetkezet mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1906. évi május hó 13-án, kellő számú tag meg nem jelenése esetén május hó 20-án délután 2 órakor a szövetkezet helyiségében

rendes közgyűlést

tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívattak.

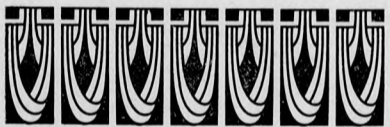
Napirend:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemlről való rendelkezés.
5. Az igazgatóság 4 tagjának választása.
6. Felügyelő-bizottság 3 tagjának választása.
7. Alapszabálymódosítás.
8. Netaláni indítványok.

1905. évi december hó 31-én a tagok száma 793, üzletrészeinek száma pedig 1091 volt; az év folyamán belépett 24 tag 24 üzletrészszel, kilépett 14 tag 18 üzletrészszel.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Székelyudvarhely, 1906 márc. 27.

AZ IGAZGATÓSÁG.

A festett padló vízzel mosható!

A világhírű kiváló finom és tartós

„EMKE“

szoba padlólaek

kapható:

Gergely János utóda

Tamás Balázs

üzletében Székelyudvarhelyt, hol a legjobb minőségű aradi liszt kiváló finom kávé, fűszer, festék és egyéb házi cikkek legszolidabb beszerzési forrása.

Tükörfényes és szagtalan.

Korbuly gyógyszerész-féle „fenyő-Borszesz“

„Sósborszesz havasi fenyőkivonattal“ tartalmazza a havasi fenyő balzsamduz erejét, mint ilyen, kipróbált jó hatásánál fogva nélkülözhetetlen háziszer, mely ugy külsőleg, mint belsőleg használható.

Ugyszintén kitünő háziszer a már igen elterjedt Korbuly gyógyszerész-féle Sósborszesz

Nagybani főraktár: Udvarhelymegye részére

Gál János utóda cégnél

Székelyudvarhelyt.

STOCK-COGNAC MEDICINAL

Kezesség mellett, tiszta borból párolt. Állandó vegyi ellenőrzés alatt.

GAMIS ÉS STOCK

pároló-telepe FIUME - BARCOLA

Kapható minden jobb üzletben.

A szépség egyik főkélléke a szép arcbőr.

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni,

a FÖLDES féle

Margit-crème

csodás hatású arckenőcs használata által.

A Margit crème egy rendkívül finom, kellemes szikosságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrt rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10-20 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltüntet szőrt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen crémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg annak fényt, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, púttól az gyermeked údegségét, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Legényesebb előnye, hogy higányt, ólmot nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 K, kis tégelynek 1 K. Margit-zappan 70 f, Margit-puder 1-20 K, Margit-arcvíz 1 K, Margit-fogpó 1 K.

Készíti:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész. Aradon.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek Kapható: Konez Ármán és Solyomossy János gyógyszerárában.

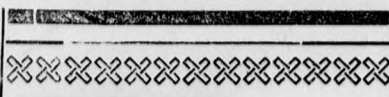
Jelszavam: szoliditás, pontosság és mérsékelt árak!

Uj cipészület!

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség tudomására hozni, hogy a barátok templomával átellenben **Batthyány-tér 11.** szám alatt üzletet nyitottam. Raktárt tartok mindenféle férfi, női és gyermek cipőkben. Rendelésre a legjobb anyagból olesó árban pontosan szolgállok.

Teljes tisztelettel:

Szőcs Gergely.

KISS

szerencsése

NAGY!

Ki még eddig soha szerencsekísérletet nem tett az osztálysorsjátékban, vegyenezszerencsesorsjegyet KISS bankházában, mert

KISS NAGY

Kinek még eddig az osztálysorsjátékban eredménye nem volt, tegyen kísérletet KISS bankházában, mert

KISS NAGY

Több ezer fél nyert a lefolyt sorsjátékban nagyobb nyereményeket KISS bankházában. Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már számos nagy nyereményen kívül háromszor a jutalmat

600.000 kor. = 1.800.000

s a legnagyobb főnyereményt

400.000 koronát = 400.000

Összesen 2.200.000

4 sorsjegyre kor. igen tisztelt vevőinknek kifizetni. Minden egyes húzás után közzéteszszük a legnagyobb budapesti hirdalokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét, úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint a mi t. vevőinknek különösen kedvez a szerencse.

Kihuzott nyeremények azonnal kifizettetnek.

Kísérleje meg szerencsését KISS bankházában, mert

KISS NAGY

A XVIII. sorsjáték első osztályának húzása folyó évi máj. 23. és 25-én lesz.

Az első osztályu sorsjegyek árai: Egy nyolcad 1 korona 50 fillér, egy negyed 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona.

Kiss Károly és Tsa

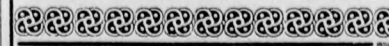
a magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték főelárusító helye

Központi iroda:

BUDAPESTEN, IV., Kossuth Lajos utca 13.

FIÓK ÜZLETEK:

- VI., Váci-körut 5. szám.
- VII., Erzsébet-körut 22. szám.
- VIII., József-körut 78. szám

412.

Meghívó

a „Héjjasfalva—székelyudvarhelyi helyi érdekű vasut (Székelyvasut) Részvénytársaság“ 1906. évi május hó 4-én, pénteken déli 12 órakor Budapesten, V., Fürdő-utca 3. sz. alatt (I. emelet) tartandó

rendes közgyűlésére.

Napirend:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és az 1905 évi mérleg végleges megállapítása.
2. Határozat a tiszta nyereség hovatfordítása iránt.
3. Határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére adandó felmentvény tárgyában.
4. Határozat a személyzeti nyugdíj-alapszabályok módosítása tárgyában.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi javadalmazásának megállapítása egy évre.

Budapesten, 1906. ápr. 12.

Az igazgatóság

Kivonat az alapszabályokból:

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít, de 100 szavazatnál több nem gyakorolható. Aki szavazati jogát gyakorolni kívánja, köteles részvényeit, a le nem járt részvényekkel együtt Budapesten a „Magyar Általános Hitelbanknál“ (V., Nádor utca 12) vagy Székelyudvarhelyen az Udvarhelymegye értékeit kezelő pénztárnál és M/m Frankfurtban a „Dresdner Bank“nál legkésőbb 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt letenni. Az államkincstár ezen kötelezettségtől fel van mentve.

1770—1906. tkvi sz.

Hirdetmény.

Miklósfalva község telekkönyvei birtokszabályozás (tagosítás) következtében az 1869. évi 2579. I. M. számú rendelet értelmében átalakítatnak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX. t.-cikk, az 1889. XXXVIII. t.-c., az 1881. XVI. t.-c. a tényleges birtokosok tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-c-ben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatban foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben az 1906. évi május 21-ik napján fog kezdődni. Ezzel fogva felhivatnak: 1. az összes érdekelték, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen, vagy meghatalmazott által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet elleni netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyv végleges átalakítása után a téves átvezetésekkel eredhetők kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetők;

2. mindazok, a kik a teleknyvjegyzékben előforduló bejegyzésekre okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a telekkönyvi hatóság kiküldöttje előtt a kitézött határnapon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutatassák fel.

3. mindazok, kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átírásra az 1886. évi XXIX. t.-c. 15. 18. §. és az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azzokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulaj-

KALICZA GIZELLA fényképésznő

donos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ezen az uton nem érvényesíthetik és a bélyegilleték elengedési kedvezménytől is elesnek.

4. azok, kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugyancsak az ily bejegyzésekkel ter-

helt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert különben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Kir. bíróság mint telekkönyvi hatóságtól.

Oklánd, 1906. évi április 15.

Máthé. kir. albiró.

Legfinomabb a maga nemében a

Ceres-étel-zsir!

(kókuszdióból). Tészta-, pecsenye-sütéshez és főzéshez a legjobb.

Schicht György „Ceres“ tápszer-művek osztálya, Aussig E/m.

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszeráruban, porcellán, üveg, gyermekjáték, diszmutáruk, függő, fali és asztali lámpákban.

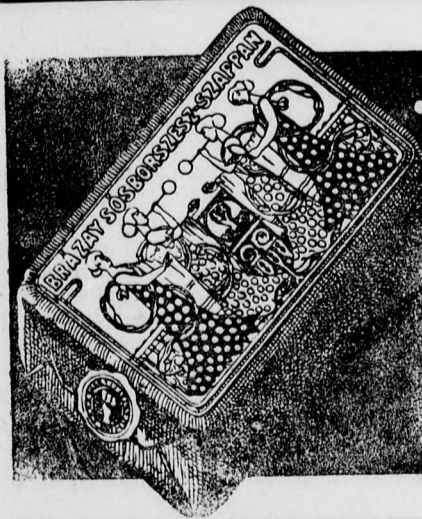
Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Államilag ólomzárolt lucerna és lóhere magvak. Valamint baltacin-, répa- és fűmagvak. Valódi erfurti konyha- és virágmagvak a legjobb minőségben a legolcsóbb árakon.

Mindig friss fűszerárúk!

BRÁZAY SÓSBORSZESZ-SZAPPAN

egészségi és kozmetikai szempontból felülmulhatatlan.

Brázay-féle Kölni-víz

az illatszerek legkiválóbbja.

Brázay-sósorszesz nélkülözhetetlen háziszer.

Modern kárpitos és diszító SZÉKELYUDVARHELY.

A tavaszi idény és költözködések alkalmából van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy mindennemű szakmába vágó munkákat u. m.: selyem és szalon garnitúrákat, szőnyeg- és ebéldíványokat, török heverőket, matracokat a legfinomabb kivitelben izlésesen és a legolcsóbb árak mellett készítek.

Függöny felrakást és modern draperiákat, diszítéceket, valamint butor be- és kicsomagolást jutányos áron vállalom el.

Molytól megtámadott butorszövegek kitisztítását felelősség mellett vállalom el.

A n. é. közönség szives pártfogását tisztelettel kéri

Stern J.

Kossuth-utca 16.

Három szép szoba, konyha, kamara külön udvarral stb. hozzátartozóival együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

FIGYELEM!

A késmárki gyár bejegyzett védjegye.

Megbízható legjobb minőségű hírneves valódi szepességi lenvászon és

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható. Késmárki gyártmány csak az, mely ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

TULIPÁNOS VIZSGAI IRASLAPOK!

nemzeti színű nyomtatással, igen finom magyar gyártmányu papiroson, kizárólag

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt

kaphatók. 5 százalék az Udvarhelyvármegyei Tanítók Otthona javára. 100 drb 1 K 50 f. Vidéki megrendeléseket a beérkezés napján, pontosan elintézzük. Mintákkal bárhova ingyen és bérmentve szolgálunk.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” hirdetése a leg-eredményesebb.

KÉRJEN

csak **Seller és Kary féle**

FIAM VÁSÁROLJ oly ke reskedőknél, kik hirdetnek, mert ezek intelligensek és jól fogsz járni.

FRANKLIN.

legjobb tisztítószert minden lábbelihez, fekete és sárga színben. Különösen ajánlható boxcal, oscarra, chevreaux és lakkeipó h. Bécs, XII I

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényélnél, csúznál és meghűlésekénél** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cég-jeggyel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ugyiszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapesten.**

Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv-és papirkereskedését, könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetét Kossuth-utca 31. szám alá, a postaépülettel szembe, helyezte át.